

1 (Sem-3/FYUGP) PHI 41 MN/(B)

2 0 2 5

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI4300104MN

(Introduction to Systems of Indian Philosophy)

(Set—B)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following questions in very short : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ অতি চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Does Abhidhamma Buddhism believe in God?

অভিধম্ম বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ে ঈশ্বৰক বিশ্বাস কৰেনে ?

(b) What is the meaning of the word 'Jaina'?

'জৈন' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(c) Which is the first evolute of Prakṛti?

প্ৰকৃতিৰ প্ৰথম পৰিণাম কি ?

(d) Which was the first sourcebook of Yoga philosophy?

যোগ দৰ্শনৰ প্ৰথম আধাৰ-গ্ৰন্থ কোনখন ?

(2)

- (e) Nyāya system is also called *Tarkaśāstra*. Is it true?
ন্যায় দৰ্শনক 'তৰ্কশাস্ত্ৰ' বুলিও কোৱা হয়। এইটো সঁচানে?
- (f) What is the main text of Vaiśeṣika philosophy?
বৈশেষিক দৰ্শনৰ মূল গ্ৰন্থখন কি?
- (g) What is the meaning of the term 'Khyāti'?
'খ্যাতি' শব্দৰ অৰ্থ কি?
- (h) What is the main text of Vedānta philosophy?
বেদান্ত দৰ্শনৰ মূল গ্ৰন্থখন কি?
2. Answer the following in short (any six) : $2 \times 6 = 12$
তলত দিয়াবোৰৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :
- (a) Write two distinctions between Abhidhamma and Mahāyāna schools of Buddhism.
অভিধম্ম আৰু মহাযান বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (b) Name the first and last Tīrthaṅkaras of Jainism.
জৈন দৰ্শনৰ প্ৰথম আৰু শেষজন তীৰ্থংকৰৰ নাম লিখা।
- (c) Name two sourcebooks of Sāṃkhya philosophy.
সাংখ্য দৰ্শনৰ দুখন আধাৰ-গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।
- (d) What is Pañcāvayava Nyāya?
পঞ্চাবয়ব ন্যায় কাক বোলে?
- (e) Name two Bhāva Padārthas.
দুবিধ ভাব পদাৰ্থৰ নাম লিখা।

(3)

- (f) Name any two levels of Cittabhūmi.
চিত্তভূমিৰ যি কোনো দুটা স্তৰৰ নাম লিখা।
- (g) Name any two Pramāṇas believed by the Nyāya philosophy.
ন্যায় দৰ্শনে বিশ্বাস কৰা যি কোনো দুটা প্ৰমাণৰ নাম লিখা।
- (h) Name any two sourcebooks of Mīmāṃsā philosophy.
মীমাংসা দৰ্শনৰ যি কোনো দুখন উৎস-গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।
- (i) What are the two kinds of implication or Arthāpatti?
অৰ্থাপত্তিৰ দুটা প্ৰকাৰ কি কি?
- (j) What is Ālaya Vijñāna?
আলয় বিজ্ঞান মানে কি?

3. Write short notes on the following (any four) :

$5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) The Mādhyamika theory of Śūnyavāda
মাধ্যমিক দৰ্শনৰ শূন্যবাদৰ মতবাদ
- (b) Jaina Atheism
জৈন নিবিশ্ববাদ
- (c) Sāṃkhya theory of Puruṣa
সাংখ্য দৰ্শনত পুৰুষৰ ধাৰণা
- (d) Sāṃkhya theory of Causation
সাংখ্য দৰ্শনত কাৰ্যকাৰণ তত্ত্ব
- (e) Svārthānumāna and Parārthānumāna
স্বাৰ্থানুমান আৰু পৰাৰ্থানুমান

- (f) Vaiśeṣika concept of Dravya
বৈশেষিক দৰ্শনত দ্ৰব্যৰ ধাৰণা
- (g) Mīmāṃsā theory of Error
মীমাংসা দৰ্শনত ভ্ৰম সম্পৰ্কীয় মতবাদ
- (h) Śaṅkarācārya's concept of Brahman
শংকৰাচাৰ্যৰ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণা

4. Answer the following questions in detail (any two) : 10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ বহলাই উত্তৰ লিখা (যি কোনো দুটা) :

- (a) Explain the theory of Sarvāstivāda in Buddhism.
বৌদ্ধ দৰ্শনৰ সৰ্বাস্তিবাদৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Critically explain the Sāṃkhya theory of evolution.
সাংখ্য দৰ্শনৰ ক্ৰমবিকাশ তত্ত্ব সমালোচনাসহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Explain Yoga psychology.
যোগ মনোবিজ্ঞান ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) What is Vyāpti? Describe the Nyāya method of establishing Vyāpti.
ব্যাপ্তি কি? ন্যায় দৰ্শনত ব্যাপ্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰা পদ্ধতি বৰ্ণনা কৰা।
- (e) What is aim and purpose of Vedānta philosophy? Explain Śaṅkarācārya's Advaita Vedānta.
বেদান্ত দৰ্শনৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য কি? শংকৰাচাৰ্যৰ অদ্বৈত বেদান্তৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

★ ★ ★

(2)

নীতিবিদ্যাব আদৰ্শ হ'ল সত্য / সুন্দৰ / শিৰ বা কল্যাণ ।
(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(c) Give an example of value judgement.

মূল্যায়ক অৱধাৰণৰ এটা উদাহৰণ দিয়া ।

(d) "Eye for an eye and tooth for a tooth."
Which theory of punishment is associated with this statement?

"চকুৰ সলনি চকু আৰু দাঁতৰ সলনি দাঁত ।" এই উক্তিটো
শাস্তি-সম্পৰ্কীয় কোনটো মতবাদৰ লগত জড়িত ?

(e) "Ethics is a normative science of the conduct of human beings living in societies which judges this conduct to be right or wrong, good and bad." Who made this statement?

"নীতিবিদ্যা হ'ল সমাজত বসবাস কৰা মানুহৰ আচৰণ-
সম্পৰ্কীয় বিজ্ঞান যিয়ে এই আচৰণ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ, ভাল
নে বেয়া ইত্যাদি বিচাৰ কৰে ।" এই উক্তিটো কাৰ ?

(f) "Virtue is knowledge and knowledge is virtue." Name the philosopher associated with this statement.

"সদগুণেই জ্ঞান আৰু জ্ঞানেই সদগুণ ।" এই উক্তিটোৰ
লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা ।

(3)

(g) Who is the author of the book, *The Nichomachean Ethics*?

The Nichomachean Ethics নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক
কোন ?

(h) Which theory of punishment is also called the educative theory?

শাস্তিৰ কোনটো তত্ত্ব শিক্ষামূলক তত্ত্ব বুলি জনা যায় ?

2. Answer the following questions in brief (any six) :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Why is ethics called a normative science?

নীতিবিদ্যাক কিয় আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান বুলি কোৱা হয় ?

(b) Mention two differences between voluntary and non-voluntary actions.

ঐচ্ছিক আৰু অনৈচ্ছিক ক্ৰিয়াৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ
কৰা ।

(c) What is meant by psychological basis of ethics?

নীতিবিদ্যাব মনস্তাত্ত্বিক ভিত্তি বুলিলে কি বুজা ?

(4)

- (d) State two points of difference between moral and non-moral actions.

নৈতিক ক্ৰিয়া আৰু অনৈতিক ক্ৰিয়াৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

- (e) What are the two types of good?

ভাল বা শ্ৰেয়ৰ প্ৰকাৰ দুটা কি কি?

- (f) What is virtue?

সদগুণ বুলিলে কি বুজা?

- (g) What do you mean by moral concepts?

নৈতিক প্ৰত্যয় বুলিলে কি বুজা?

- (h) Mention the cardinal virtues recognized by Plato.

প্লেটো স্বীকৃত মুখ্য সদগুণকেইটা উল্লেখ কৰা।

- (i) What are the two forms of deontological ethics?

কৰ্তব্যমূলক নৈতিক মতবাদৰ ৰূপ দুটা কি কি?

(5)

- (j) Mention two similarities between Bentham's utilitarianism and Mill's utilitarianism.

বেছাম আৰু মিলৰ উপযোগিতাবাদৰ মাজত থকা দুটা সাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on the following (any four) :

5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) Utility of studying ethics

নীতিবিদ্যা অধ্যয়নৰ উপযোগিতা

- (b) Nature of moral judgement

নৈতিক অৱধাৰণৰ প্ৰকৃতি বা স্বৰূপ

- (c) Deterrent theory of punishment

শাস্তিৰ প্ৰতিৰোধাত্মক মতবাদ

- (d) Conflict of duties

কৰ্তব্যৰ বিৰোধিতা বা বিবাদ

- (e) Scope of ethics

নীতিবিদ্যাৰ পৰিসৰ

(6)

(f) Freedom and responsibility

স্বাধীনতা আৰু দায়বদ্ধতা

(g) Principles of utilitarianism

উপযোগিতাবাদৰ নীতিসমূহ

(h) Justice

ন্যায়

4. Answer the following questions (any two) : $10 \times 2 = 20$

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) What is ethics? Explain the nature of ethics.

নীতিবিদ্যা কাক বোলে? নীতিবিদ্যাৰ স্বৰূপ বা প্ৰকৃতি
ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Critically discuss Aristotle's theory of virtue.

এৰিষ্টটলৰ সদৃশ-সম্পৰ্কীয় তত্ত্বটোৰ সমীক্ষাত্মক
আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(c) Explain and examine the reformatory theory of punishment.

শাস্তিৰ সংশোধনাত্মক মতবাদটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা
কৰা।

26A/29

(Continued)

(7)

(d) Write an essay on Kant's deontological ethics.

কান্টৰ কৰ্তব্যমূলক নীতিবিদ্যাৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।

(e) Distinguish between value judgement and factual judgement.

মূল্যাত্মক অৱধাৰণ আৰু তথ্যমূলক অৱধাৰণৰ মাজত
পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা।

★ ★ ★

26A—6500/29

1 (Sem-3/FYUGP) PHI 42 MN/(A)

1 (Sem-3/FYUGP) PHI 41 MN/(A)

2025

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI4300104 MN

(Introduction to Systems of Indian Philosophy)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following questions very briefly :

1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of 'Tripitaka'?

‘ত্ৰিপিটক’ মানে কি ?

26A/27

(Turn Over)

(2)

- (b) How many Tirthankaras are believed by Jainism?

জৈন দৰ্শনে কিমানগৰাকী তীৰ্থংকৰত বিশ্বাস কৰে ?

- (c) Who was the founder of Jaina philosophy?

জৈন দৰ্শনৰ প্ৰবৰ্তক কোন ?

- (d) Which was the first sourcebook of Sāṃkhya School?

সাংখ্য সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰথম আধাৰগ্ৰন্থ কোনখন ?

- (e) Who was the founder of Yoga philosophy?

যোগ দৰ্শনৰ প্ৰতিষ্ঠাতা কোন ?

- (f) How many Pramāṇas are there in Nyāya Philosophy?

ন্যায় দৰ্শন মতে প্ৰমাণ কেইটা ?

- (g) How many Padārthas or categories are accepted in Vaiśeṣika Philosophy?

বৈশেষিক দৰ্শনত কেইটা পদাৰ্থ স্বীকাৰ কৰা হয় ?

- (h) Who is the author of Brahmasūtra?

'ব্ৰহ্মসূত্ৰ'ৰ গ্ৰন্থকাৰ কোন ?

26A/27

(Continued)

(3)

2. Answer any six of the following questions in brief : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমুকৈ উত্তৰ লিখা :

- (a) Why does Nāgārjuna call Śūnyavāda as the middle path?

নাগাৰ্জুনে শূন্যবাদক কিয় মধ্যম পন্থা বুলি কৈছে ?

- (b) Name the two sects of Jainism.

জৈন দৰ্শনৰ দুটা শাখাৰ নাম লিখা ।

- (c) What are the two realities believed by Sāṃkhya Philosophy?

সাংখ্য দৰ্শনে বিশ্বাস কৰা দুটা সত্তা কি কি ?

- (d) What is Sāmānyalakṣaṇa Perception?

সামান্যলক্ষণ প্ৰত্যক্ষ কি ?

- (e) What is Vyāpti?

ব্যাপ্তি বুলিলে কি বুজা ?

26A/27

(Turn Over)

(4)

(f) Write the name of two followers of Mīmāṃsā Philosophy.

মীমাংসা দৰ্শনৰ দুজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(g) Name any two Guṇas of Prakṛti.

প্ৰকৃতিৰ যি কোনো দুটা গুণৰ নাম লিখা।

(h) Why does Śaṅkara consider Brahman as Nirguṇa Brahman?

শংকৰাচাৰ্যই কিয় ব্ৰহ্মক নিৰ্গুণ বুলি বিবেচনা কৰিছে?

(i) What are the two functions of Māyā in Śaṅkara's Advaita Vedānta?

শংকৰাচাৰ্যৰ অদ্বৈত বেদান্তত মায়াৰ ক্ৰিয়া দুটা কি কি?

(j) Name any two types of Jīvas according to Rāmānuja.

ৰামানুজৰ মতে যি কোনো দুই প্ৰকাৰৰ জীৱৰ নাম লিখা।

3. Write short notes on any four of the following :

5×4=20

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Abhidhamma Buddhism

অভিধম্ম বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়

26A/27

(Continued)

(5)

(b) The sourcebook of Jainism

জৈন দৰ্শনৰ উৎসগ্ৰন্থ

(c) Sāṅkhya theory of Causation

সাংখ্য দৰ্শনৰ কাৰ্য-কাৰণ তত্ত্ব

(d) Eight-fold Path of Yoga

অষ্টাংগ যোগ

(e) Distinction between Ordinary Perception and Extra-ordinary Perception

লৌকিক প্ৰত্যক্ষ আৰু অলৌকিক প্ৰত্যক্ষৰ পাৰ্থক্য

(f) Vaiśeṣika concept of Abhāva or Non-existence

বৈশেষিক দৰ্শনত অভাবৰ ধাৰণা

(g) Mīmāṃsā theory of knowledge

মীমাংসা দৰ্শনৰ জ্ঞানতত্ত্ব

26A/27

(Turn Over)

(6)

- (h) Śaṅkara's concept of Saguṇa Brahman and Nirguṇa Brahman

শংকৰাচাৰ্যৰ দৰ্শনত সগুণ আৰু নিৰ্গুণ ব্ৰহ্মৰ ধাৰণা

4. Answer any two of the following questions in detail : $10 \times 2 = 20$

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ বহলাই উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss Yogācāra theory of Vijñānavāda.

যোগাচাৰ সম্প্ৰদায়ৰ বিজ্ঞানবাদৰ বিষয়ে এটি আলোচনা আগবঢ়োৱা।

- (b) Discuss the nature of Prakṛti in Sāṅkhya Philosophy. What are the five proofs for the existence of Prakṛti?

সাংখ্য দৰ্শনত প্ৰকৃতিৰ স্বৰূপ আলোচনা কৰা। প্ৰকৃতিৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় পাঁচটা প্ৰমাণ কি কি?

- (c) What is inference? Explain the different classifications of inference.

অনুমান কাক বোলে? অনুমানৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীবিভাগ ব্যাখ্যা কৰা।

(7)

- (d) What is Prāmāṇyavāda? Explain Mīmāṃsā theory of Svataḥ-prāmāṇyavāda and Parataḥprāmāṇyavāda.

প্ৰামাণ্যবাদ কি? মীমাংসা দৰ্শনৰ স্বতঃপ্ৰামাণ্যবাদ আৰু পৰতঃপ্ৰামাণ্যবাদৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (e) Explain Rāmānuja's refutation of Māyā.

ৰামানুজৰ মায়াবাদ খণ্ডনৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

★★★